

מראי מקומות - סוכה

נה:

א. ושעיר א'

מבואר במתני' שיש איזה מעלה של השעיר על הכבשים, שאין השעיר נכלל בחשבון הכבשים, אלא עם הפרים והאילים. והק' הרש"ש, מהי המעלה של השעיר, הרי הוא ג"כ הי' קטן, שהרי גם הוא הי' בן שנה, וכמש"כ רש"י ביומא (סה). וכ' דאולי משום דקדושת חטאת גדולה משל עולה, וגם הוא נאכל לכהנים, דלא כהכבשים שהיו עולות.

ב. אמרו מי שהקריב פרים היום, לא יקריב למחר

פרש"י, שהקריבו על הסדר שסדרום בדברי הימים, יהויריב ראשון, וכו'. אולם ע' בריטב"א, שכ' דביום ראשון היו מפיסין איזה י"ג משמרות היו מקריבין הפרים ביום א', ואח"כ מפיסין ביניהם מי מקריב תחלה מהם בו ביום. ונשאר י"א משמרות, והם היו מפיסין ביניהם מי זוכה בשעיר ובשני האילים, וזכות בהם ג' משמרות. נשאר ח' משמרות, והיו ביניהם הי"ד כבשים, ששה זכות בשנים שנים כבשים, שהם י"ב, וב' משמרות זכות אחד אחד, והיו מפיסות ביניהם מי זוכה בשנים ומי זוכה באחד. וביום ב', זוכין בפרי המשמרות שלא זכו אתמול בפרי, והן אותן י"א משמרות שלא זכו בפרי ביום הראשון. וביום הראשון, כשהפיסו על הי"ג משמרות שזכו בפרי היום, הפיסו ג"כ על י"א משמרות הנשארות, מי מהן מקריב תחלה ביום שני בפרי, ומכאן ואילך לא היו מפיסין בפרי כלל, אלא היו נוהגין על סדר ב' ימים הראשונים, ממקום שגמרו בראשון התחילו בשני, וכו'. ומ"מ, עדיין היו מפיסין מכאן ואילך מי זוכה באילים ושעיר, וגם מי זוכה בב' כבשים ומי זוכה בא'.

ג. אמרו מי שהקריב פרים היום, לא יקריב למחר

פי' הריטב"א דזה קאי על יום ב' ואילך, דאילו מיום ראשון ליום שני הי' א' מן המשמרות שהקריבו פר ביום א' מקריבין פר ביום ב', כיון שלא היו אלא י"א משמרות שלא הקריבו ביום א', והיו שם י"ב פרים ביום ב'.

ד. הני שבעים פרים כנגד מי

הק' הערוך לנה, מ"ש דלענין פרי החג שואלת הגמ' כנגד מי, ולא ביקשה טעם לקרבנות שאר המועדים, וגם לא את הטעם על אילים וכבשים דסוכות גופא. ותי' דזהו משום שיש בהם שינוי שלא מצינו בשאר קרבנות המועדים, דכולם שוים בכל יום, וכן אילים וכבשים דחג שוין, ורק הפרים מתמעטין, ולמה לא הושוו מנינם להקריב עשר בכל יום, דג"כ יהי' שבעים בכל ימי החג.

ה. כנגד שבעים אומות

הק' הערוך לנה, מ"ש דבחג הקריבו בשביל האומות, הרי גם בפסח יש דין על התבואה, ובעצרת על פירות האילן, וכן למה אין מביאין גם במועדים אלו בשביל האומות. ותי' ע"פ מה דאי' בריש תענית, דמפתח של גשמים הוא א' מהמפתחות שלא נמסרו לשליח, וידוע שהאומות הם תחת ממשלת השרים, ולכן תבואה ופירות מקבלים, בין זכו בין לא זכו, שמקבלים ע"י השרים, אבל גשמים שהם בידו של הקב"ה, לזה צריכים כפרה לזכות. ורק כלל ישראל, שהם תחת ממשלת הקב"ה בלבד, לא יזכו גם בתבואה ופירות רק כפי מעשיהו, ולכן הם בלבד נדונים גם בפסח ובעצרת, ולא האומות.

ו. משל למלך בשר ודם, וכו'

כ' הערוך לנה דמה שהגמ' הביאה משל לזה, היינו משום דהי' ק', למה אין כלל ישראל מביאים קרבן מעיקרא משום חשיבותם. ועוד, כיון שמה שמביאין קרבנות בשביל העמים הוא כדי לכפר עליהם שיהי' להם הגשם, א"כ ודאי הו"ל להקדים של ישראל כמו שנדונין קודם האומות. וע"ז הביא המשל, דנראה חביבות של כלל ישראל דוקא בזה שמביאים הקרבן שלהם בסוף.

ז. ליום האחרון אמר לאוהבו, וכו'

ע' במהרש"א שכ' ד"ליום האחרון" הוא רמז לעתיד לבוא, כשכל אומות העכו"ם כלים, וישראל יהיו קיימים לעשות סעודה קטנה כדי שאהנה ממך, ע"ע מש"כ בזה, וגם ע"ש שפי' גם בענין אחר.

ח. באימורי רגלים

פרש"י, בעורות של עולות, וכו'. והעיר הערוך לנה, הרי לכאור' מלשון המשנה משמע דמה שהם שוות אינו לענין החלוקה, אלא לענין העבודה, דהא תני "ובחילוק לחם הפנים", דמשמע דהחלוקה מיירי רק לגבי חלוקת לחם הפנים, אבל בשאר הדברים מיירי לענין העבודה עצמה. אולם כ' דבאמת מדברי הגמ' הי' מוכרח לרש"י לפרש כן, שהרי הגמ' הק' דאמורי הרגלים של גבוה ניהו, וא"כ מבואר דהגמ' הבינה דמתני' מיירי לענין חלוקה. אלא דהק' דעל קו' הגמ' גופא יש לעי', מנין להגמ' להק' כן, דלמא באמת לענין עבודה מיירי, והניח בקו'.

ט. באימורי הרגלים

פרש"י, בעורות של עולות, וכו'. העיר הרש"ש אהא דשייר

מראי מקומות - סוכה

נה: (המשך)

לא המשמרות. ולענין קרבנות מוסף, כ' הערל"נ דכל המוספין אתקשו להדדי, וגם שוין לעולת ראי"י ושלמי חגיגה דהוקרבו כל ימי הרגל, ולכן דינם כמו יום א' וכולן שוין.

יא. ובחילוק לחם הפנים

פרש"י, אם אירעה שבת ברגל, וכו'. העיר הערוך לנר על לשון רש"י, הרי לא שייך שלא יארע שבת ברגל, וא"כ מה שייך לשון "אם אירעה". וכ' דאולי הכוונה היא לענין שבועות, וא"כ יהי' משמע מזה דבימי תשלומין דשבועות, אף דחייב להביא קרבנות החג אז, מ"מ אין דינו כמו החג לענין הא דכל המשמרות שוות. אולם נתקשה הערוך לנר בזה, הרי דין זה דאית לשבועות ימי תשלומין נלמד מהיקש לחג המצות, וא"כ לימא דאין היקש למחצה, ונקיש גם לדין דכל המשמרות שוות. וע"ש שכ' דאולי לא קיי"ל דהילפותא הוא מההיקש, אבל סיים בצ"ע על שי' הרמב"ם דהביא ההיקש, ומ"מ פסק דאין המשמרות שוות כל ז' של שבועות.

רש"י חטאות המוסף, דג"כ אימורי הרגלים הם, וא"כ משמרותיהן שוות, וגם שייך שלמי שמחה. אבל כ' דאולי יש ליישב הא דשלמי שמחה, כיון דקיי"ל דיכול לקיים דין שלמי שמחה גם בנדירים ונדבות, ובאלו אין המשמרות שוות.

י. בשלשה פרקים בשנה היו כל המשמרות שוות... מה שאמור ברגלים

ע' בערוך לנר שהביא מה שהק' המשנה למלך אהא דלא הביא הרמב"ם גם קרבן העומר בין הקרבנות ששוין לכל המשמרות, שהרי קרבן העומר ג"כ בא מחמת הרגל. ות"י הערל"נ דכיון דהמקור להא דכל המשמרות שוות באמורים ברגל הוא ממה דכתי' מאחד שעריך, ודרשי' בשעה שכל ישראל נכנסין בשער א', א"כ י"ל דלא שייך זה אלא בקרבנות דעיקר זמן הקרבתם הוא ביום א', דהיינו עולת ראי"י ושלמי חגיגה, דעיקרן ביום א'. אבל בעומר, שזמנו ביום א' דחוה"מ, לא שייך זה, שהרי אי"ז היום שכל ישראל באין בשער א', ולכן לא אמרי' דשוין בזה